

Desenvolupament de les capacitats bàsiques. Tècniques d'aprenentatge i d'estudi

Bloc informatiu

Tècniques d'anàlisi

La lectura

Què és llegir?

Llegir és comprendre un text, un missatge escrit. Vivim en una societat alfabetitzada en què gairebé tothom sap llegir i escriure i en què, per tant, la lectura i l'escriptura són formes habituals de comunicació entre les persones.

Llegim quan trobem un avís a l'ascensor, quan consultem els horaris de sortida dels trens a l'estació, quan rebem o enviem un correu electrònic, quan participem en un xat, quan busquem en el diari a quina hora comença una pel·lícula, quan ens trobem una nota enganxada a la porta de la nevera, quan mirem la informació de contraportada d'un CD, quan fem els deures, consultem un diccionari o llegim un llibre.

Quantes situacions de lectura al llarg del dia! I que diferent és la manera com llegim segons la situació. No és el mateix buscar a quina hora comença la pel·lícula en un diari que llegir una novel·la.

Les formes de vida del món en què vivim ens demanen tenir la capacitat de relacionar-nos a través del llenguatge escrit i, per tant, de comprendre i d'interpretar textos diversos.

Per comprovar el que acabem d'enunciar, fes una llista de totes les ocasions del dia en què has hagut de llegir alguna cosa. No t'oblidis de les ocasions en què ni t'has adonat que estaves llegint, per exemple, quan esmorzaves i llegies el nom de la marca de cereals que menjaves a la capsula o, fins i tot, la llista d'ingredients.

Per què és important saber llegir bé?

Creiem que la resposta ja és prou clara. És important saber llegir bé perquè si no som capaços d'interpretar correctament un text haurem de demanar ajuda constantment al llarg de la vida, sempre necessitarem que algú o altre ens expliqui què hem de fer, tant si parlem de llegir el prospecte d'un medicament com de l'enunciat d'un exercici o de llogar una bicicleta.

Llegir és imprescindible per a interpretar el món que ens envolta i, a més, per:

Informar-nos. Llegim diaris, revistes, consultem diccionaris, enciclopèdies, internet... per tenir o buscar informació.

Aprendre. Hi ha moltes maneres d'aprendre, una de les més comunes és la lectura i la comprensió de textos escrits expressament per a això.

Rebre l'herència que ens han deixat per escrit tots els científics, pensadors, historiadors, novel·listes, poetes, matemàtics, aventurers... que ens han precedit.

Obrir horitzons. Les persones que llegeixen i que llegeixen de tot solen ser persones més obertes al diàleg, més curioses per l'entorn, amb més capacitat de raonament.

Plaer. Per passar-ho bé, de la mateixa manera que escoltem música, mirem la televisió o fem una partida.

Fer gimnàstica mental. Perquè llegir és una activitat intel·lectual complexa que actua sobre els nostres mecanismes de comprensió i que ens manté intel·lectualment en forma.

Saps llegir en veu alta?

Quina impressió tan agradable que ens causa una persona que llegeix bé en veu alta! I és que llegir en veu alta és tot un art.

Per a llegir en veu alta, cal d'entrada entendre el que llegim. Si no entenem el que llegim difícilment podrem donar l'entonació i la velocitat adequades a la nostra lectura. Però massa sovint trobem persones que entenen perfectament el que llegeixen quan ho fan en silenci, i en canvi no llegeixen bé en veu alta, no vocalitzen ni entonen bé. Què passa?

Hi ha persones molt tímides, que es posen molt nervioses quan han de parlar o llegir en pú-

blic, persones que són conscients de les seves dificultats i els fa molta vergonya mostrar-les o persones que saben que tenen un defecte de pronúncia. Però, a la vida, hi ha situacions en què és imprescindible la lectura en veu alta en públic. Per exemple, per donar un avís per altaveu, llegir la llista de guanyadors d'una lligueta, llegir el resultat d'un concurs, fer un anunci, llegir una memòria, un treball. Això sense oblidar la participació en activitats com ara un recital de poemes o la lectura d'una obra de teatre.

QUINS SÓN ELS ASPECTES QUE CONVÉ TENIR EN COMPTE PER A FER UNA LECTURA EN VEU ALTA DE QUALITAT?

Els aspectes que cal tenir en compte són els següents:

Comprensió del text. És necessari que, abans de llegir en veu alta, hàgim llegit el text en silenci i ens hàgim assegurat que l'hem entès.

Pronúncia. Per a pronunciar bé en llegir o en parlar, cal obrir bé la boca i articular els sons, ja que si no es fa així la dicció és confusa i exigeix esforç a qui escolta. Fins i tot podem dir que una persona que articula bé, però que pronuncia malament la "r" forta, per exemple, no és molesta per a qui escolta.

Entonació. No és el mateix llegir un avís que un poema. Cada text implica una entonació adequada per al contingut i, segons per a quin text, un punt d'emoció, de dramatisme, d'ironia...

Velocitat. Hem de llegir a una velocitat adequada que permeti dues coses: d'una banda, que l'oient tingui temps de comprendre el text, de lligar caps, i, de l'altra, que el lector pugui llegir sense embarbussar-se i mantenir la qualitat de la lectura en tot moment, sense arrencades ni frenades.

To de veu. Cal assegurar que el to de veu és ben audible per a tot l'auditori i que no és excessiu ni molest. I també que no es manifesta de manera monòtona. Una veu monòtona cansa tant com el rum-rum d'un motor que, quan s'atura, produeix una immensa sensació de repòs.

Potser tens una veu molt agradable i encara no ho has descobert. Llegeix un conte o un poema en veu alta a algú i demana-li el parer.

Les formes de vida del món en què vivim ens demanen tenir la capacitat de relacionar-nos a través del llenguatge escrit i, per tant, de comprendre i d'interpretar textos diversos.

A més dels aspectes estretament relacionats amb el fet estricte de llegir, la lectura en veu alta demana també altres habilitats:

Posició del cos. El cos ha d'estar ben recte, tant si llegim drets com asseguts, i en una posició natural, no forçada. No és agradable veure una persona que llegeix en una posició desmanegada, ja que amb aquesta actitud mostra que el que està fent no és important i l'oient ho sent com un menyspreu,

Posició del paper. Hem de subjectar el paper o el llibre de manera que l'oient pugui veure la cara del lector, veure el moviment dels llavis i apreciar l'expressió.

Mirada. Encara que estiguem llegint, hem de ser capaços, de tant en tant, d'aixecar la mirada i repartir-la entre el públic. Podem aprofitar les pauses.

Gest. Cal acompanyar algunes lectures amb un gest de la mà que queda lliure per a accentuar l'expressió.

Gestió del silenci. En la lectura en veu alta, els silencis poden marcar emoció, misteri, sospita...

La lectura en veu alta a l'aula és una lectura allunyada de les situacions més quotidianes de lectura, però que té una llarga tradició. Per a molts no és un moment agradable, perquè cadascú té un ritme propi de lectura i és molt pesat llegir a un ritme que no és el nostre. L'hem de valorar, però, com un exercici d'atenció, de primer contacte amb un text i d'estimulació de la comprensió lectora.

Les habilitats d'un bon lector

Què sap fer un bon lector?

Legir és una activitat complexa, demana moltes habilitats, des de reconèixer tots els signes gràfics (les lletres, els signes de puntuació, etc.) fins a diferenciar les idees principals de les secundàries.

Un bon lector és aquella persona que té un bon domini de totes i cada una d'aquestes habilitats i sap posar-les al servei de la comprensió total del text.

Aquí tens la llista d'aquestes habilitats:

- Coneixement del codi.
- Domini mecànic.
- Identificació de l'estructura del text.
- Coneixement del vocabulari.
- Diferenciació entre idees principals i secundàries.

Analitzem una per una aquestes habilitats i coneixements que un bon lector necessita controlar.

El coneixement del codi

Totes les llengües escrites se serveixen d'un codi. Aquest codi pot estar fet de figures, ideogrames, lletres, etc.

La llengua catalana s'escriu amb l'abecedari llatí igual que el castellà, l'anglès i moltes altres llengües europees.

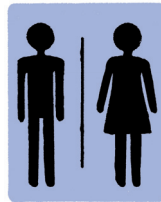
A més de reconèixer les lletres, cal ser capaç d'associar-les amb el so corresponent i tenir clar que un mateix so es pot representar amb més d'una grafia o que una grafia pot representar sons diferents segons la posició. Per exemple:

El so de la *essa sorda* pot ser representat:

- Per la *s* a principi de paraula (*sabata*), a final de paraula (*marquès*) o darrere d'una consonant (*pensar*).
- Per la doble *essa*, *ss*, entre vocals (*cassola*).
- Per la *ç* trencada davant les vocals *a*, *o* i *u* (*llençol*) o a final de paraula (*feliç*).
- Per la *c* davant les vocals *e* o *i* (*ciment*).

La lletra *c* sona diferent en els casos següents:

- Davant la *e* i la *i* (*cirera*).
- Davant la *a*, la *o* o la *u* (*copa*).

PERÒ, QUI DECIDEIX QUAN S'ESCRIU D'UNA MANERA O D'UNA ALTRA?

Doncs l'origen de cada paraula, la tradició i l'evolució de cada llengua, i la forma definitiva que decideixen donar-li les autoritats acadèmiques.

Conèixer el codi vol dir també:

- Reconèixer els accents gràfics i saber com llegir-los. No és el mateix un *ós* que un *os*. En català hi ha accents greus i accents aguts (*à, è, é, í, ò, ó, ú*).
- Reconèixer els signes de puntuació i saber com llegir-los. Identificar les pauses que ens indiquen, distingir els aclariments que s'intercalen en el text, donar l'entonació adequada, etc.
- Usar el coneixement ortogràfic per a donar sentit a cada paraula, com, per exemple, *havia* (forma verbal del verb *haver* que sempre trobarem acompanyada d'un altre verb, *havia sortit*, *havia estudiat*), per diferenciar-lo d'*àvia* (mare del pare).
- Identificar l'escriptura en *cursiva* i en **negreta** i aprendre a conèixer quines informacions específiques ens donen les paraules o expressions escrites amb cada una d'elles.
- Identificar els ideogrames i logos que tant sovint ens trobem a tot arreu.

I si vols participar en un xat, hauràs de reconèixer les emoticones amb què marquem l'expressivitat del que diem.

El domini mecànic

Per a tenir un bon domini mecànic, cal controlar el comportament corporal i el comportament ocular. És a dir, la posició del cos i el moviment dels ulls.

El moment d'aprenentatge de la lectura és especialment important perquè és aquí on poden adquirir-se vicis que destorben la lectura i que després s'arrossegaran al llarg de tota l'escolaritat –o de tota la vida– si no s'hi posa remei.

QUINS SÓN AQUESTS VICIS?

Vocalització

Moure els llavis mentre es llegeix en veu baixa.

Regressió

Tornar enrere sovint a rellegir.

Camp visual reduït

Moure el cap per anar fixant la vista gairebé a cada paraula.

Moviments corporals

Resseguir el text amb el llapis o amb el dit.
Moure el cap o el cos.

Hi ha activitats i entrenaments que permeten corregir aquests defectes i, d'aquesta manera, millorar la capacitat i la velocitat lectores i, com a conseqüència, l'eficàcia lectora en general.

La identificació de l'estructura del text

Hem comentat en pàgines anteriors que no és el mateix llegir un conte que una notícia del diari, una carta, el prospecte d'un medicament o un poema. Cada un d'aquests textos té una funció i una estructura diferents.

De ben segur ja saps moltes coses sobre l'estructura dels textos i si no, comprova-ho amb aquestes preguntes:

- ▶ En quin o quins dels textos citats abans és important la presència de la data?
- ▶ En quins textos solen aparèixer subtítols?
- ▶ Quins textos no llegim mai sencers, sinó que hi anem a buscar una informació concreta?
- ▶ Quins textos llegim des del començament fins al final?
- ▶ Quins textos es podrien reconèixer per la forma sense haver de llegir-los?

Sempre que llegeixis un text, procura fer-te aquestes preguntes:

- ▶ He llegit un text com aquest alguna altra vegada?
- ▶ Puc recordar quines parts tenia?
Què hi havia?
- ▶ Quina funció té aquest text?
Per a què serveix?
Per a entretenir?
Per a informar?
Per a expressar els sentiments?
- ▶ Qui l'escriu?
- ▶ A qui s'adreça?

Tots els textos tenen un esquelet intern, una estructura que els identifica. De la mateixa manera que un zoòleg pot reconèixer l'esquelet d'un animal, saber si hi falta algun os i explicar quina funció té cada un dels ossos, hem de poder reconèixer cada un dels textos que llegim, identificar-ne les parts i saber quina funció té cada una.

Quan una persona ha après a llegir en condicions normals d'escolarització, però acaba el període escolar obligatori sense entendre el que llegeix, diem que és un analfabet funcional. És a dir, sap llegir, però no li serveix de res.

El coneixement del vocabulari

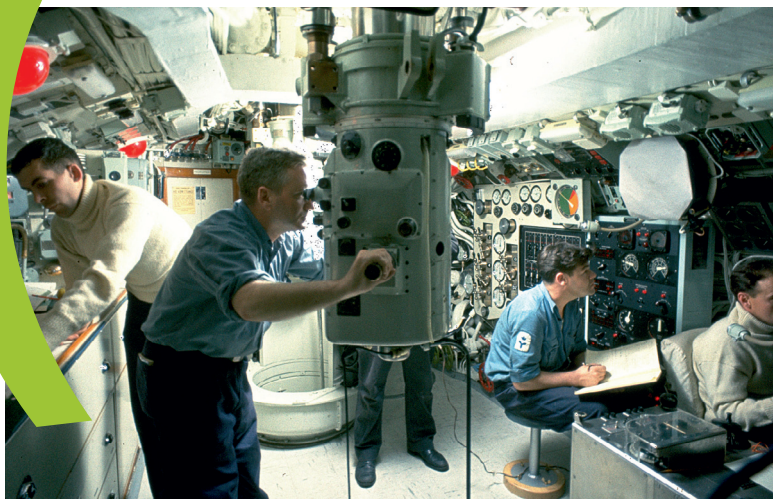
Una llengua és formada per milers de paraules. No les coneixem ni les fem servir pas totes. Hi ha paraules que segurament no utilitzarem mai, o ben poques vegades. A mesura que creixem i a mesura que llegim, el nostre vocabulari augmenta, però tot i així quan llegim alguna cosa per primera vegada és molt normal que trobem paraules que no coneixem.

QUÈ POTS FER DAVANT D'UNA PARAULA DESCONEGUDA?

Quan arribem en aquest punt, cal fer ús del diccionari; ara bé, el diccionari no és l'única manera d'esbrinar significats. Un bon lector usa, a més, estratègies com ara:

- Esbrinar el significat d'una paraula pel context: de vegades només cal llegir una mica més perquè el mateix text ens doni la significació. Cal saber mantenir el sentit del que havíem llegit una mica més fins a trobar la clau del mot que teníem pendent.
- Esbrinar el significat amb el coneixement de prefixos i sufixos. Si coneixem, per exemple, el significat de la paraula *submarí* i sabem quina és la significació del prefix *sub*, ja sabem què vol dir *subterrani*, *subestimar*, *subvalorar*...
- Si sabem què vol dir la paraula *braç* podem reconèixer tota la família: *braçada*, *braçal*, *abraçar*, *braçalet* etc., i encara que no puguem precisar-ne el sentit, podem establir relació amb el mot *braç* i acostar-nos al significat.

La capacitat de relacionar les coses i el sentit comú són instruments molt útils per a la comprensió del que llegim i del món en general.

Interior d'un submarí.

La diferenciació entre idees principals i secundàries

Que difícil que resulta fer un resum! I per què és tan difícil?

Per poder fer el resum d'un text és imprescindible haver-lo entès del tot i reconèixer-hi què és important i què és secundari.

Per a poder reconèixer les idees principals del text ens cal saber quin objectiu té, què ens vol comunicar l'autor, què s'ha proposat en escriure'l i seguir el text amb aquesta intenció.

En llegir-lo comprovarem que l'autor, per ajudar-nos a comprendre la seva idea, ens ha posat exemples, anècdotes, dades, etc. Res d'això no és principal.

Si estàs habituat a anotar idees abans d'escriure, a ordenar-les i a fer-te un guió, et serà més fàcil identificar les idees bàsiques d'un text, encara que estiguin vestides amb exemples i altres formes.

La distinció entre idees principals i secundàries no s'aconsegueix amb facilitat. Demana una primera lectura per a entendre el sentit general del text i tantes com facin falta per entendre'l paràgraf a paràgraf. Si el text està ben escrit –no tots ho estan– s'ha de poder identificar la intenció de cada paràgraf.

Per exemple:

- Paràgraf inicial per presentar el tema de què tractarà.
- Desenvolupament d'una primera idea.
- Exemple o anècdota per a il·lustrar-la.
- Desenvolupament d'una segona idea.
- Exemple o anècdota per a il·lustrar-la.
- Paràgraf final com a conclusió.

Identificar les idees principals d'un text no s'aconsegueix el primer dia. És una tasca que demana constància, paciència i esforç. No és una tasca senzilla.

Les idees principals d'un text han de tenir protagonisme, com el tenen també els actors principals d'una obra.

Hi ha molts nois i noies als quals els agrada compartir experiències lectores a través d'internet. Ho fan per mitjà de xats, blogs o fòrums.

Abans de començar a llegir hem d'explorar el text.

Objectius de lectura

Per què o per a què llegim?

Hi ha dos grans objectius de lectura: llegir per plaer o llegir per informar-nos. I probablement quan algú llegeixi això pensarà que també llegim per obligació.

Podríem discutir molt sobre si és convenient o no que ens obliguin a llegir al llarg de la nostra vida acadèmica, però és cert que en tot procés de primària, secundària, universitari o professional, la lectura és imprescindible

- Com a base i complement de la formació acadèmica.
- Com a coneixement de realitats escrites abans de la nostra època.
- Com una de les formes de transmissió cultural més esteses.

Llegim sempre de la mateixa manera?

No, no llegim sempre de la mateixa manera. **N**llegim de manera diferent segons l'objectiu de la lectura. No és el mateix consultar en un diari a quina hora fan una pel·lícula que llegir un poema en públic, buscar informació per redactar un tema, fullejar un diari o llegir una novel·la. Un bon lector adequa la forma de llegir a l'objectiu de lectura que es proposa.

► Buscar una informació precisa.

Hem de saber com està organitzat el suport de lectura on la buscarem. Per exemple, si volem consultar l'horari d'una pel·lícula en el diari, de manera ràpida i eficaç, necessitem saber les seccions del diari, el nom de la cadena de televisió o el cinema on la fan, saber si el diari que consultem organitza les pel·lícules alfabèticament o per cinesmes, etc. El que no hem de fer és passar pàgina per pàgina del diari fins a descobrir gairebé per casualitat on és l'horari que busquem.

Segons el suport, la informació pot estar organitzada per seccions, ordenada alfabèticament, per categories o per comarques si es tracta d'una guia de rutes.

L'important és saber anar de dret a la informació que busquem, sense haver de llegir més del que necessitem.

► Buscar informació per documentar-nos.

Per a preparar un tema o fer un treball **ens caldrà delimitar molt bé què és el que necessitem i pensar molt bé on ho hem de buscar.**

Troblem informació en els manuals, en les enciclopèdies temàtiques, en els llibres d'informació, en les revistes, a internet... Excepte internet, totes les altres fonts d'informació que exposem disposen d'un índex, que és la primera cosa que hem de mirar sempre, ja que ens informa de **com estan organitzats els llibres i cada un dels temes.**

Pot ser que tinguem sort i, si hem de preparar un treball sobre els animals en perill d'extinció, pot passar que obrim l'índex i trobem un punt que digui justament això: "Animals en perill d'extinció". Però també pot passar que no sigui així, que qui ha escrit el llibre hagi decidit d'organitzar el tema d'una altra manera. Per exemple, pot ser que quan l'autor acabi de parlar dels mamífers, hi hagi un apartat de mamífers en perill d'extinció, que quan acabi el capítol d'ocells, hi hagi un apartat d'ocells en perill d'extinció i així successivament. No tenim cap més remei que obrir el llibre i comprovar-ho.

El bon lector coneix l'objectiu de la lectura i és capaç d'adequar l'estratègia de comprensió a cada situació i a cada necessitat.

Hem de llegir-ho tot per a veure si hi ha la informació que busquem?

No. Es pot fer una lectura **en diagonal**. Llegir en diagonal vol dir no llegir paraula per paraula horitzontalment, com fariem si llegíssim una novel·la, sinó saltar de ratlla en ratlla llegint les paraules més significatives i que ens poden donar la pista.

Quines paraules ens haurien de cridar l'atenció en l'exemple que hem posat? Doncs, *extinció, perill, ecologia, mortaldat, supervivència, degradació, contaminació, extermini*. Si en el suport que consultem trobem paraules com ara aquestes, probablement tenim el que buscàvem. Llavors, es tracta de llegir algun paràgraf complet per confirmar-ho. Si no és el que buscàvem, hem de continuar la cerca. Si desconeixem el significat d'alguna paraula que ens sembla important, hem de buscar-la al diccionari.

També ens convé saber que si busquem informació sobre animals, ens movem en l'àmbit de la zoologia, si busquem informació sobre minerals, estem en l'àmbit de la geologia, és a dir, hem de saber a quin àmbit pertany el tema que busquem, perquè una de les formes d'organització més habituals és per àmbits temàtics.

Llegir per estudiar. Vol dir que hem de fer una lectura lenta i atenta i és molt possible que hàgim de llegir el text més d'una vegada, paraula per paraula. Més endavant, trobaràs indicacions de com cal fer-ho.

Llegir per revisar un text propi. Aquesta forma de lectura ens demana de fer un canvi una mica difícil. Mentre redactàvem el text érem escriptors, emissors del missatge. Quan l'hem de revisar ens convertim en lectors, en receptors del missatge i hauríem de saber actuar com si el llegíssim per primera vegada i fer-nos preguntes crítiques. El text diu el que m'havia proposat? S'entén tot el que dic? Està escrit en un ordre comprensible per a qui el llegeix? Les frases tenen l'ordre correcte? Repeteixo paraules? Es fa pesat de llegir?

Llegir per comunicar alguna cosa a un auditori. Pot ser que hàgim de llegir en veu alta alguna cosa davant d'un grup de gent: un comunicat, un avís, una felicitació, un poema, etc.

Llegir en veu alta davant d'altres ens demana ser capaços de controlar la velocitat per tal que la lectura resulti clara, entenedora i no estigui plena de frenades i arrencades brusques.

Demana també haver llegit prèviament en silenci per detectar on són les paraules difícils i entrenar-les abans de llegir en públic, i revisar on són els signes de puntuació perquè són els que ens aniran marcant les entonacions i les pauses.

Llegir per plaer. Aquesta és la forma de lectura amb menys exigències. Llegim els fragments que volem, a la velocitat que ens agrada, prescindim de saber el significat d'alguna paraula difícil si no ens impedeix la comprensió i, fins i tot, ens saltam algun fragment si no ens acaba d'interessar o se'ns fa massa llarg.

El bon lector coneix l'objectiu de la lectura i és capaç d'adequar l'estratègia de comprensió a cada situació i a cada necessitat.

El procés de lectura

En quin moment comença la lectura d'un text?

Sembla una pregunta absurda, però un bon lector comença a llegir abans de començar a llegir. La resposta també sembla estranya. Volem dir que hi ha tot un treball de comprensió que és anterior al fet de començar a llegir el text com sempre fem. Abans de començar a llegir hem d'**explorar el text**.

- Conèixer bé el suport de lectura: És un llibre, un fullet, uns apunts, la portada d'un CD?
- Conèixer l'emissor del text: Qui ha escrit aquest text? Un autor literari? Quin? Una empresa de publicitat? Un company de classe? Un ajuntament?
- Conèixer el receptor del text: A qui s'adreça? A la ciutadania en general? A un lector desconegut? A mi? Als esportistes?
- Conèixer la finalitat del text: Què pretén l'emissor del text? Informar? Convèncer? Entretenir? Enganyar?

Si llegeixes sovint, milloraràs el vocabulari, l'ortografia... la teva expressió en general. I si millores la teva expressió, milloraràs totes les àrees d'aprenentatge que, en algun moment, et demanen de llegir i escriure. És a dir, totes.

També ens serà de molta utilitat **identificar i explorar elements** que donen molta informació i que sovint ens passen per alt.

Títol. Què em suggereix? Què em recorda? En sé alguna cosa? Em fa pensar en alguna cosa?

Text. És un text llis o està fraccionat en apartats? Té diàlegs? Hi ha alguna cosa que destaquï? Els paràgrafs són llargs o curts?

Apartats. Si hi ha apartats, a què estan destinats? Hi ha mapes? Gràfics? Fotografies? Un glossari? Hi ha informacions tancades en un quadre? Hi ha algun resum a l'inici o al final del text? Hi ha un índex? Com està organitzat?

Disposició del text. Com són els marges? Hi ha alguna part del text que estigui més entrada?

Tipografia. Hi ha paraules subratllades? Escrites en negreta? En cursiva? Hi ha paraules escrites senceres en majúscula? Són sigles? Hi ha paraules acompanyades d'un asterisc? On em remet l'asterisc?

Una vegada explorat el text, ja podem començar a llegir i hem de fer-ho en relació amb l'objectiu de lectura.

- Llegim per buscar una dada o una informació concreta? Si és així, hem de tenir clara l'organització del suport amb què treballem. Ordre alfabètic? Ordre temàtic? Pàgines especials destinades a...? Logos que hem de reconèixer?
- Llegim per buscar informació general sobre un tema? Tenim clar què busquem i hem pensat quines seran les paraules clau que ens ajudaran a decidir si estem en el bon camí de la recerca. Llegim en diagonal i anotem o rebutgem la informació que trobem.
- Llegim per estudiar? Fem una lectura atenta, amb un llapis a la mà i un paper a la vora. Fem una lectura inicial per veure les dificultats de vocabulari, comprovem si hi ha un glossari o fem servir el diccionari i anotem les coses que no entenem. Fem una segona lectura i subratllem les coses més interessants o les que necessitem consultar. I fem tantes lectures i consultes com calgui fins a assegurar-nos d'haver-ho entès tot.
- Llegim per revisar un text que hem escrit? Mirem de posar-nos a la pell d'un lector que no som nosaltres i que no coneix l'escrit i ens preguntem: És clar tot el que diu? Revisem frase per frase el text per veure si té l'ordre correcte. Hem fet servir un vocabulari adequat, precís, o abusem de les paraules de sentit massa general (això, allò, cosa, etc.)? És interessant o es fa pesat? Ha quedat clar el que ens proposàvem?
- Llegim per plaer. No hi ha indicacions. Triem la posició que ens resulta més còmoda i, senzillament, ens hi posem.

Pensa-hi una mica!

- ✓ Et consideres un bon lector? Per què?
- ✓ Tens ocasions de fer lectures en veu alta? Quines?
- ✓ Com t'ho faries per saber els apartats en què està organitzat un diari?
- ✓ Quins diccionaris tens a mà a casa teva? Quins diccionaris *en línia* acostumes a consultar quan desconeixes el significat d'una paraula?
- ✓ Recordes què vol dir llegir en diagonal? Sabries explicar-ho?

Recorda que hi ha diccionaris generals de la llengua, de sinònims i antònims, de vocabularis específics... Pensa quin et pot ser més útil en cada ocasió.

I quan acabem de llegir, quina altra cosa cal fer?

També depèn de l'objectiu. Si hem llegit per buscar informació, s'ha de registrar d'alguna manera: apunts, fitxa, mapa conceptual, anotacions... Si hem llegit per plaer, no cal que fem res, però, si ens agrada anotar el que hem llegit o la impressió que ens ha causat, ens produirà un immens plaer retrobar les notes després d'un temps i comprovar la nostra evolució en gustos i preferències.

Hi ha moltes persones que tenen el seu *Llibre de llibres*, un quadern on anoten la referència bibliogràfica* del llibre que han llegit i amb el temps confeccionen una veritable biografia lectora.

També és interessant compartir opinions sobre lectura amb altres persones. Pots fer-ho directament amb companys, amics, familiars o professors i també pots participar de grups de lectura que s'organitzen en biblioteques públiques o centres cívics. Els altres t'ajuden a veure aspectes del que has llegit que no havies descobert. I és que amb una sola lectura poques vegades n'hi ha prou.

* referència bibliogràfica o dades bàsiques d'un llibre: títol, autor, il·lustrador, fotògraf, editorial, lloc i any de l'edició

Idees principals

- La lectura i l'escriptura són formes habituals de comunicació entre les persones.
- Llegir és imprescindible per a interpretar el món que ens envolta.
- Llegir correctament en veu alta significa tenir una bona comprensió del text i una bona capacitat de comunicació.
- Un bon lector sap identificar l'estructura d'un text, té un bon vocabulari i sap diferenciar les idees principals de les secundàries.
- Un bon lector adequa la forma de llegir a l'objectiu de lectura que es proposa.
- Abans de començar a llegir hem d'explorar el text.
- És interessant compartir opinions sobre lectura amb altres persones.